

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

DOI: 10.25140/2410-9576-2021-1(22)-6-15

УДК 338.24

JEL Classification: L52, O11

Денис Криловдоктор економічних наук, заслужений економіст України
Запорізький національний університет (Запоріжжя, Україна)E-mail: d.v.krilov76@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8522-5433>**Антон Чуб**доктор юридичних наук, докторант
Міжнародний науково-технічний університет академіка Юрія Бугая (Київ, Україна)E-mail: anton.chub2021@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6900-4865>**ПОНЯТТЯ, СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ В РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ**

Анотація. В статті доведено, що основним контролером ефективності регуляторної політики автори вбачали незалежні аналітичні центри, бізнес-асоціації та інші неурядові організації. В якості причин низької якості правового забезпечення, вони відмічали повну закритість державних органів від громадян, в ході подання, обговорень та прийняття рішень.

Основним завданням дослідження є аналіз накопиченого досвіду та узагальнення існуючого понятійного апарату з визначенням сутності й ролі регуляторної політики в розвитку ринкової економіки.

В роботі отримано складну динамічну систему з декількома рівнями управління: перший рівень управління, безпосередньо представляє собою державну регуляторну діяльність, де об'єктом виступає нормативно-правове поле, а регулятором – державні органи; другий рівень управління забезпечує соціально-економічний розвиток в бажаному напрямку, де об'єктом виступає національна економіка або окремі її сектори, суб'єкти малого підприємництва тощо. Відповідно, регулятор представлений існуючим нормативно-правовим полем. Майбутня формалізація даного підходу при визначенні регуляторної політики дозволить встановити причинно-наслідковий взаємозв'язок між державним управлінням та розвитком економіки й забезпечити ефективність такої діяльності.

Науковою новизною даної роботи є подальший розвиток поняття та ролі регуляторної політики в забезпеченні ефективного розвитку економічної системи на основі аналізу результатів досліджень вітчизняних вчених, що на відміну від існуючих передбачає використання інструментарію системного аналізу та методології функціонального моделювання й дозволяє встановити причинно-наслідковий взаємозв'язок між державною регуляторною діяльністю та стратегічним розвитком країни.

Ключові слова: регуляторна політика; соціально-економічний розвиток; розумне регулювання; стратегічний розвиток країни.

Бібл.: 16.

Актуальність теми дослідження. Регуляторна політика, як інструмент державного управління, на сьогоднішній день розглядається в правовій та науково-практичній площині. Як зазначається в багатьох дослідженнях, державне управління – це безперервний процес, загальною метою якого є довготривалий соціально-економічний розвиток країни, на основі обраної стратегії. Тому, механізми його реалізації повинні мати відповідне правове забезпечення, яке, з однієї сторони, в повній мірі регламентує цей процес, а з іншої – не суперечить іншим правовим актам.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Постановка проблеми. В свою чергу, необхідність забезпечення ефективної регуляторної політики наділяє дане поняття економічною змістовністю та переносить його в сферу науково-практичних досліджень. Зазначені аспекти зумовлюють актуальність даної роботи, що також підтверджується значною кількістю праць вітчизняних науковців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Визначенням поняття регуляторної політики та її сутності в контексті господарської діяльності та державного регулювання займалися такі українські вчені, як: Л. Вдовиченко, І. Колупаєва, М. Погрібняк, Г. Разумова, Н. Шibaєва та інші [1-5]. Безпосередньо, проблемам удосконалення її ефективності приділяли увагу: О. Балабенко, В. Криленко, В. Малига, О. Юлдашев [6-9].

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Дослідження поняття, сутності та роль регуляторної політики в розвитку економіки є достатньо глибоко вивчено вченими. У межах цієї статті акцент зроблено на дослідженні регуляторної політики як складної динамічної системи з двома рівнями управління та подальший розвиток поняття регуляторної політики на її ролі в забезпеченні ефективного розвитку економічної системи.

Постановка завдання. Головним завданням дослідження є аналіз накопиченого досвіду та узагальнення існуючого понятійного апарату з визначенням сутності й ролі регуляторної політики в розвитку ринкової економіки.

Викладення основного матеріалу. Головні організаційні та правові засади здійснення регуляторної політики в державному управлінні визначаються Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», №1160-IV від 11.09.2003 року [10].

Під принципами, в даному випадку, розуміються загальні вимоги, що є пріоритетними при

Хоча, розглянутий Закон України почав діяти з початку 2004 року, однак, Д. Ляпін та М. Середа у [11] зазначають, що тривалий час існуюча система державного управління, внаслідок своєї не реформованості лише імітувала виконання його принципів та положень. Робота цих авторів була проведена за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), а тому носила не заангажований характер. Д. Ляпін стверджує, що основою регуляторної політики є системний аналіз, який базується на методах аналізу та синтезу, статистики й економетрики. У своєму визначенні понятійного апарату він керується нормами закону [10].

Основним контролером ефективності регуляторної політики автори вбачали незалежні аналітичні центри, бізнес-асоціації та інші неурядові організації. В якості причин низької якості правового забезпечення, вони відмічали повну закритість державних органів від громадян, в ході подання, обговорень та прийняття рішень.

Н. Шibaєва, аналізуючи роботи вітчизняних науковців, у своєму дослідженні [5] зазначає, що визначення поняття регуляторної політики повинно виходити з

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

теоретико-пізнавального рівня його використання, на основі відповідної методологічної бази.

У широкому розумінні, автор визначає дану категорію, як сукупність всіх форм реалізації державної політики та відповідних інструментальних засобів, з метою координаційного впливу на господарську діяльність та соціально-економічний розвиток.

У вузькому розумінні, трактування регуляторної політики Н. Шibaєвої збігається з Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» [10].

Перевагами такої класифікації автор вбачає розмежування економічної та правової площини у використанні даного терміну. Окрема увага в роботі [5] приділяється порівняльному аналізу принципів регуляторної політики в Україні та інших країнах світу. Автор погоджується з доцільністю пропозицій, щодо включення інших принципів, таких як: швидкість реагування, наукова обґрунтованість та компетентність. Однак, першочерговим завданням вбачає виконання вже існуючих.

Проводячи критичний аналіз наукових робіт за кожним з цих напрямків, С. Мороз [12] висловлює своє позитивне ставлення до визначення сутності регуляторної політики в інтерпретації Європейської комісії. В даному контексті, це означає діяльність, що призводить до зростання ефективності та якості державного управління на всіх рівнях самоврядування та повинна здійснюватись на постійній основі. Причому, в останні роки така концепція «якісного регулювання» поступово змінюється на «розумне регулювання».

Основною відмінністю розумного регулювання є повне супроводження правових актів на всьому їхньому життєвому циклі, зокрема: розробка, впровадження, оцінка результатів та коригування у разі необхідності. Причому, відповідна робота повинна здійснюватись не лише з новими документами, але й зі всіма іншими, які приймались раніше, проте, залишаються чинними на поточний момент часу. Обов'язковою складовою даної концепції є чітко визначені соціально-економічні цілі, які повинні вирішуватись певним нормативно-правовим актом. Автор зазначає, що подібна практика регуляторної діяльності в Україні не використовується й на сьогоднішній день.

У підсумку, С. Мороз пропонує власне визначення регуляторної політики, з позиції розвитку малого підприємства – це розробка необхідного правового середовища, яка регулює діяльність малого бізнесу та її адміністрування, а також забезпечує зростання його присутності в економіці країни.

В продовження останнього дослідження, Г. Разумова в роботі [13] також погоджується з думкою про те, що регуляторна політика в Україні потребує суттєвого вдосконалення, оскільки не відповідає основним принципам доцільності та ефективності. З цією метою вона пропонує вивчати зарубіжний досвід її реалізації. Спираючись на те, що в якості об'єкта державного регулювання автор розглядала національну економіку в цілому, в своєму дослідженні [4] на основі аналізу сучасної наукової думки вона робить висновок

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

про недосконалість сучасних трактувань з даного приводу через їхню обмеженість. Саме тому, основну увагу вона приділила класифікації регуляторної політики за ознаками: об'єкту впливу, цільової спрямованості, масштабу охоплення, прогресивністю, характером та змістовністю. Таким чином, сполучення значень цих ознак дозволяє чітко визначити понятійний апарат, в залежності від цілей дослідження.

На основі зарубіжного досвіду Г. Разумова робить висновки, що регуляторна політика в США та країнах Європейського Союзу має спільні пріоритети, а саме: зменшення навантаження на реальний сектор економіки через прозорість прийняття рішень; мінімізація державного впливу в тих сферах, де ринкові механізми саморегуляції в автоматичному режимі балансують ринок. Зважаючи на те, що зовнішня політика та довгострокова стратегія розвитку України орієнтована на більш повну інтеграцію та взаємодію з країнами Євросоюзу, вказаний вектор реформування вітчизняної регуляторної політики також повинний бути спрямований у даному напрямку. На сьогоднішній день, за твердженням науковця, в Україні існує диспропорція між ринковими та державними механізмами управління, які пов'язані з надмірними повноваженнями останніх. В даному контексті, ми маємо спільні риси з регуляторною політикою пострадянських країн Євразії, де в останні десятиліття відбувається перехід від планової до економіки змішаного типу.

Національну економіку, як об'єкт регуляторної політики, також в своїх роботах досліджували Р. Радейко, Л. Вдовиченко та інші вітчизняні науковці [1; 14; 15; 16]. Авторське формулювання даного поняття в роботі [15] дещо відрізнялось від загальноприйнятих підходів та передбачало безперервне формування державними інституціями методологічної бази для здійснення регуляторних повноважень. Р. Радейко відзначає, що в Україні після 2010 року даний процес почав носити системний характер та має певні успіхи в контексті дерегуляції різних секторів економіки.

В свою чергу, Л. Вдовиченко зазначає близькість понять державного управління та державного регулювання національною економікою, однак, останнє є більш вузьким за функціональним призначенням. Згідно теорії менеджменту, функціями управління є: планування, організація, координація, мотивація та контроль. З іншої сторони, регулювання передбачає лише адаптацію економічної системи до змін зовнішнього та внутрішнього середовища. Далі, державне регулювання забезпечується через правові та економічні регулятори. Перші визначають правила та обмеження щодо здійснення господарської діяльності, а другі – спрямовують соціально-економічний розвиток країни в напрямку, визначеному стратегією. Інструментальне забезпечення взаємодії регуляторних органів між собою відбувається за допомогою інформаційних відносин, результатом яких є регуляторний вплив.

Займаючись проблемами удосконалення державної регуляторної політики [9], О. Юлдашев виходить з понятійного апарату, що визначається Законом

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

України [10]. Серед основних проблем сучасного інституційного середовища науковець відмічає наступні:

– не відповідність великої кількості регуляторних актів принципу збалансованості, внаслідок чого порушуються інтереси певних фізичних чи юридичних осіб;

– низька якість підготовки та ефективність правових актів, внаслідок дублювання, внутрішніх протиріч, неоднозначності тлумачень та спрямованості на досягнення другорядних цілей.

З урахуванням вищесказаного, актуальним завданням є найшвидше впровадження концепції «розумного регулювання» та проведення аудиту діючого нормативно-правового забезпечення. Також автор докладно зупиняється на необхідності подальшого впровадження новітніх інформаційних технологій в практику державного управління, а саме, електронного урядування та систем моніторингу ефективності прийнятих правових актів.

Вивчаючи сучасні підходи до оцінки ефективності регуляторної політики, В. Криленко в роботі [7] зазначає, що фундаментальною проблемою в цьому напрямку досліджень є велика кількість факторів, методів та інструментальних засобів, що характеризуються динамічністю в часі та високим рівнем різноманітності. Саме тому, вирішальну роль при вирішенні даного завдання повинне відігравати методологічне упорядкування складових регуляторної політики. Ще одна проблема, на яку звертає увагу В. Криленко, пов'язана зі значними часовими лагами запізнення, що є характерними для макроекономічних систем, від моменту прийняття рішень до отримання результатів їхнього впровадження. Це призводить до того, що регуляторні заходи можуть давати непередбачуваний соціально-економічний ефект.

Для оцінки ефективності такої політики, автор пропонує використовувати середньозважений показник на основі трьох складових:

- рівня відповідності фактичних значень цільових індикаторів до їх планового рівня, в межах стратегії розвитку;
- мінімізації витрат бізнесу та регуляторних органів;
- досягнення найкращого рішення з множини альтернативних тощо.

На нашу думку, такий підхід має певні недоліки на методичному рівні. Зокрема, регуляторна політика в країнах ЄС орієнтована не на мінімізацію витрат, а на максимізацію корисного ефекту від її впровадження. Наприклад, зменшення податкового тиску буде мати негативний вплив на формування доходів бюджетів всіх рівнів в короткостроковій перспективі. Однак, за рахунок додаткових коштів, які залишаються в розпорядженні підприємств, вони отримують збільшення власних джерел фінансування інвестиційної діяльності та подальшого економічного розвитку. Це у довгостроковій перспективі призведе до зростання випуску й реалізації продукції та, як наслідок, збільшення надходжень до бюджетів.

В. Малига в своїй роботі [8] звертає увагу на те, що переважна більшість науковців, серед яких також можна назвати О. Глуценко, А. Денисову,

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Т. Кравцову, І. Шаповалову, В. Якуніну, вивчаючи дану проблему, найбільшу увагу приділяють державній регуляторній політиці з економічної точки зору. В той же час, питання практичного перегляду регуляторних актів, як необхідної умови забезпечення їх ефективності, у вітчизняному науковому просторі майже не розглядаються. Фактично, автор знову робить акцент на необхідності запровадження елементів концепції «розумного регулювання».

Таким чином, проведене дослідження понятійного апарату, сутності та ролі регуляторної політики в розвитку національної економіки та окремих її секторів показав, що серед вітчизняних науковців не існує узгодженої думки щодо її визначення. Фактично, у більшості робіт за основу береться Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» [10]. Далі, в залежності від об'єкту управління, кожний автор адаптує законодавче визначення регуляторної політики, з урахуванням її принципів, до своєї конкретної ситуації. В результаті, як свідчить аналіз, на виході ми отримуємо велику кількість подібних формулювань, які в тій чи іншій мірі відрізняються одне від одного. Такі відмінності іноді є достатньо вагомими, на що звертає увагу в своїй роботі Г. Разумова [4]. Для вирішення вказаної проблеми, нею було запропоновано провести чітку класифікацію регуляторної політики за множиною ознак. На нашу думку, такий підхід є найбільш доцільним та виправданим в даній ситуації й потребує подальшої розробки й вдосконалення.

З іншої сторони, майже ніхто з авторів не звертає увагу на тому, що будь-який об'єкт державного управління є динамічною економічною системою, показники функціонування якого постійно змінюються в часі. Кожний майбутній стан такої системи залежить від її поточного стану, зовнішніх та внутрішніх факторів, а також управлінського впливу.

З точки зору системного аналізу та методології функціонального моделювання, система управління таким об'єктом має назву регулятора та забезпечує її адаптивні властивості за допомогою зворотного зв'язку. Оскільки органи державного управління фізично не можуть регулювати діяльність всіх без винятку суб'єктів господарювання у ручному режимі, в якості регулятора такої системи на макрорівні виступає нормативно-правове поле. Саме воно визначає правила функціонування ринку, права та обов'язки всіх сторін, а також взаємні відносини між ними.

В той же час, в рамках здійснення державної регуляторної політики, існуюче нормативно-правове поле, само по собі є об'єктом управління. Регулятором, в даному випадку є державні органи, які наділені цими функціями, у відповідності до Закону України [10].

Висновки. Таким чином, ми отримуємо складну динамічну систему з декількома рівнями управління:

– перший рівень управління, безпосередньо представляє собою державну регуляторну діяльність, де об'єктом виступає нормативно-правове поле, а регулятором – державні органи;

– другий рівень управління забезпечує соціально-економічний розвиток в

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

бажаному напрямку, де об'єктом виступає національна економіка або окремі її сектори, суб'єкти малого підприємництва тощо. Відповідно, регулятор представлений існуючим нормативно-правовим полем.

На нашу думку, майбутня формалізація даного підходу при визначенні регуляторної політики дозволить встановити причинно-наслідковий взаємозв'язок між державним управлінням та розвитком економіки й забезпечити ефективність такої діяльності.

Науковою новизною даної роботи є подальший розвиток поняття та ролі регуляторної політики в забезпеченні ефективного розвитку економічної системи на основі аналізу результатів досліджень вітчизняних вчених, що на відміну від існуючих передбачає використання інструментарію системного аналізу та методології функціонального моделювання й дозволяє встановити причинно-наслідковий взаємозв'язок між державною регуляторною діяльністю та стратегічним розвитком країни.

Список використаних джерел

1. Вдовиченко, Л. Ю. Регуляторна діяльність як складова системи управління національним господарством [Електронний ресурс] / Л. Ю. Вдовиченко // Економіка: реалії часу. – 2015. – № 2. – С. 54-60. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrch_2015_2_10.
2. Колупаєва, І. В. Державна регуляторна політика: сутність та принципи формування [Електронний ресурс] / І. В. Колупаєва // Проблеми економіки. – 2013. – № 4. – С. 99-107. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pecon_2013_4_14.
3. Погрібняк, М. А. Механізм державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: автореф. дис. канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / М. А. Погрібняк; Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2008. – 20 с.
4. Разумова, Г. В. Регуляторна політика: сутність та класифікація / Г. В. Разумова // Науковий погляд: економіка та управління. – 2019. – № 3 (65). – С. 123-132.
5. Шibaєва, Н. В. Визначення та принципи регуляторної політики / Н. В. Шibaєва // Економічний аналіз: зб. наук. праць, 2014. – Том 18. – № 1. – С. 114-119.
6. Балабенко, О. В. Удосконалення механізму реалізації регуляторної політики держави: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.03 / О. В. Балабенко; Донец. держ. ун-т упр. – Донецьк, 2008. – 20 с.
7. Криленко, В. І. Сучасні підходи до оцінки ефективності регуляторної політики [Електронний ресурс] / В. І. Криленко // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації. – 2014. – № 1. – С. 144-151. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boaa_2014_1_18.
8. Малига, В. А. Вплив перегляду регуляторних актів на реалізацію державної регуляторної політики / В. А. Малига // Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія: Право. – Ужгород : Гельветика, 2014. – Вип. 29. Т. 1. – С. 190-193.
9. Юлдашев, О. Х. Проблеми вдосконалення державної регуляторної політики в Україні: монографія. – Київ : МАУП, 2005. – 336 с.
10. Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» №1160-IV від 11.09.2003 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text>.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

11. Ляпін, Д. В. Нові можливості регуляторної політики (для бізнес-асоціацій та неурядових організацій) / Д. В. Ляпін, М. Л. Середа. – Київ : USAID ЛЕВ, 2015. – 75 с.
12. Мороз, С. Г. Дослідження регуляторної політики у сфері розвитку малого підприємництва / С. Г. Мороз // Сталий розвиток економіки. – 2019. – № 1 (42). – С. 103-108.
13. Разумова, Г. В. Зарубіжний досвід розробки та реалізації регуляторної політики [Електронний ресурс] / Г. В. Разумова // Ефективна економіка. – 2019. – № 10. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7311>.
14. Strategy of Innovative Development as an Element to Activate Innovative Activities of Companies [Electronic resource] / L. Zavidna, P. M. Makarenko, G. Chepurda, O. Lyzunova, N. Shmygol // Academy of Strategic Management Journal. – 2019. – Vol. 18. – Iss. 4. – Access mode : <https://www.abacademies.org/articles/strategyof-innovative-development-as-an-element-to-activate-innovative-activitiesof-companies-8385.htm>.
15. Радейко, Р. І. Регуляторна політика в Україні: особливості формування і тенденції розвитку [Електронний ресурс] / Р. І. Радейко // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія : Юридичні науки. – 2016. – № 837. – С. 100-104. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2016_837_17.
16. Problems of competitive development of industry in Ukraine [Electronic resource] / V. Marhasova, N. Shmygol, O. Galtsova, O. Solovyov, A. Zhavoronok // European Journal of Accounting, Finance & Business. – 2020. – 14(24). – Access mode : http://www.accounting-management.ro/getpdf.php?paperid=24_10.

References

1. Vdovychenko, L.Iu. (2015). Rehuliatorna diialnist yak skladova systemy upravlinnia natsionalnym hospodarstvom [Regulatory activity as a component of the management system of the national economy]. *Ekonomika: realii chasu - Economics: the realities of time*, 2, 54-60. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrch_2015_2_10 [in Ukrainian].
2. Kolupaieva, I.V. (2013). Derzhavna rehuliatorna polityka: sutnist ta pryntsypy formuvannia [State regulatory policy: essence and principles of formation]. *Problemy ekonomiky - Problems of economy*, 4, 99-107. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2013_4_14 [in Ukrainian].
3. Pohribniak, M.A. (2008). Mekhanizm derzhavnoi rehuliatornoi polityky u sferi hospodarskoi diialnosti [The mechanism of the state regulatory policy in the sphere of economic activity]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Zaporizhzhya: Klasych. pryvat. un-t [in Ukrainian].
4. Razumova, H.V. (2019). Rehuliatorna polityka: sutnist ta klasyfikatsiia [Regulatory policy: essence and classification]. *Naukovyi pohliad: ekonomika ta upravlinnia - Scientific view: economics and management*, 3(65), 123-132 [in Ukrainian].
5. Shybaieva, N.V. (2014). Vyznachennia ta pryntsypy rehuliatornoi polityky [Definition and principles of regulatory policy]. *Ekonomichnyi analiz - Economic analysis*, 18(1), 114-119 [in Ukrainian].
6. Balabenko, O.V. (2008). Udoskonalennia mekhanizmu realizatsii rehuliatornoi polityky derzhavy [Improving the mechanism of implementation of regulatory policy of the state]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Donetsk: Donets. derzh. un-t upr [in Ukrainian].
7. Krylenko, V.I. (2014). Suchasni pidkhody do otsinky efektyvnosti rehuliatornoi polityky [Modern approaches to assessing the effectiveness of regulatory policy]. *Bukhhalterskyi oblik, analiz ta audyt: problemy teorii, metodolohii, orhanizatsii - Accounting, analysis and*

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

audit: problems of theory, methodology, organization, 1, 144-151. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/boaa_2014_1_18 [in Ukrainian].

8. Malyha, V.A. (2014). Vplyv perehliadu rehuliatornykh aktiv na realizatsiiu derzhavnoi rehuliatornoї polityky [Influence of revision of regulatory acts on the implementation of state regulatory policy]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu: Seriya: Pravo - Scientific Bulletin of Uzhhorod National University: Series: Law*, 29(1), 190–193 [in Ukrainian].

9. Yuldashev, O.Kh. (2005). *Problemy vdoskonalennia derzhavnoi rehuliatornoї polityky v Ukraini [Problems of improving the state regulatory policy in Ukraine]*. MAUP [in Ukrainian].

10. Pro zasady derzhavnoi rehuliatornoї polityky u sferi hospodarskoї diialnosti : zakon Ukrainy vid 11 veresnia 2003, № 1160-IV [On the principles of state regulatory policy in the field of economic activity Law of Ukraine from September 11, 2003, № 1160-IV]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text> [in Ukrainian].

11. Liapin, D.V., Sereda, M.L. (2015). *Novi mozhlyvosti rehuliatornoї polityky (dlia biznes-asotsiatsii ta neuriadovykh orhanizatsii [New opportunities for regulatory policy (for business associations and non-governmental organizations)]*. USAID LEV [in Ukrainian].

12. Moroz, S.H. (2019). Doslidzhennia rehuliatornoї polityky u sferi rozvytku maloho pidpriemnytstva [Research of regulatory policy in the field of small business development]. *Stalyi rozvytok ekonomiky - Sustainable economic development*, 1(42), 103-108 [in Ukrainian].

13. Razumova, H.V. (2019). Zarubizhnyi dosvid rozrobky ta realizatsii rehuliatornoї polityky [Foreign experience in the development and implementation of regulatory policy]. *Efektivna ekonomika - Effective economy*, 10. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7311> [in Ukrainian].

14. Zavidna, L., Makarenko, P.M., Chepurda, G., Lyzunova, O., Shmygol, N. (2019). Strategy of Innovative Development as an Element to Activate Innovative Activities of Companies. *Academy of Strategic Management Journal*, 18(4). Retrieved from <https://www.abacademies.org/articles/strategyof-innovative-development-as-an-element-to-activate-innovative-activitiesof-companies-8385.htm> [in Ukrainian].

15. Radeiko, R.I. (2016). Rehuliatorna polityka v Ukraini: osoblyvosti formuvannia i tendentsii rozvytku [Regulatory policy in Ukraine: features of formation and development trends]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika". Seriya: Yurydychni nauky - Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic". Series: Legal Sciences*, 837, 100-104. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2016_837_17 [in Ukrainian].

16. Marhasova, V., Shmygol, N., Galtsova, O., Solovyov, O., Zhavoronok, A. (2020). Problems of competitive development of industry in Ukraine. *European Journal of Accounting, Finance & Business*, 14(24). Retrieved from http://www.accounting-management.ro/getpdf.php?paperid=24_10 [in Ukrainian].

Отримано 05.06.2021

UDC 338.24

JEL Classification: L52, O11

Denys Krylov

Doctor of Economics, Honored Economist of Ukraine
Zaporizhzhia National University (Zaporizhzhia, Ukraine)

E-mail: d.v.krilov76@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8522-5433>

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Anton Chub

Doctor of Law, Doctoral Student (Economics)

Academician Yuriy Bugay International Scientific and Technical University (Kyiv, Ukraine)

E-mail: anton.chub2021@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6900-4865>**THE CONCEPT, ESSENCE AND ROLE OF REGULATORY POLICY
IN ECONOMY DEVELOPMENT**

Abstract. *The article proves that the main controllers of the effectiveness of regulatory policy are independent analytical centres, business associations and other non-governmental organizations. As reasons for the low quality of legal support, it is noted the complete secrecy of public authorities from citizens during the submission, discussion and decision-making.*

The main task of the study is to analyze the experience gained and generalize the existing conceptual framework to determine the nature and role of regulatory policy in the development of a market economy.

It was found that from the point of view of system analysis and methodology of functional modeling, the control system of the object of public administration is called the regulator and provides its adaptive properties through feedback. Since public administration organizations cannot physically regulate the activities of all business entities without exception in the manual mode, the regulatory framework at the macro level is the regulatory field. This determines the rules of the market, the rights and obligations of all parties, as well as the relationship between them. At the same time, in the framework of the implementation of state regulatory policy, the existing regulatory framework is in itself an object of management. The regulator, in this case, are state bodies endowed with these functions, in accordance with the Law of Ukraine.

The work provides a complex dynamic system with several levels of government: the first level of government, directly represents the state regulatory activity, where the object is the regulatory field, and the regulator - government agencies; the second level of management provides socio-economic development in the desired direction, where the object is the national economy or its individual sectors, small businesses, etc. Accordingly, the regulator is represented by the existing regulatory framework. The future formalization of this approach in the definition of regulatory policy will establish a causal relationship between public administration and economic development and ensure the effectiveness of such activities. The scientific novelty of this work is the further development of the concept and role of regulatory policy in ensuring the effective development of the economic system based on the analysis of research results of domestic scientists, which in contrast to existing tools state regulatory activity and strategic development of the country.

Keywords: *regulatory policy; socio-economic development; reasonable regulation; strategic development of the country.*

References: 16.

Бібліографічний опис для цитування:

Крилов Д. В., Чуб А. В. Поняття, сутність та роль регуляторної політики в розвитку економіки. *Науковий вісник Полісся*. – 2021. – №1(22). – С. 6-15.